

Universitat de Lleida

GUIA DOCENT

TEORIES CRIMINOLÒGIQUES

Coordinació: TORRES ROSELL, NURIA

Any acadèmic 2022-23

Informació general de l'assignatura

Denominació	TEORIES CRIMINOLÒGIQUES			
Codi	13303			
Semestre d'impartició	1R Q(SEMESTRE) AVALUACIÓ CONTINUADA			
Caràcter	Grau/Màster	Curs	Caràcter	Modalitat
	Doble titulació: Màster Universitari en Advocacia i Màster Universitari en Sistema de Justícia Penal	2	OBLIGATÒRIA	Presencial
	Màster Universitari en Sistema de Justícia Penal	1	OBLIGATÒRIA	Semipresencial
Nombre de crèdits assignatura (ECTS)	10			
Tipus d'activitat, crèdits i grups	Tipus d'activitat	PRAULA		TEORIA
	Nombre de crèdits	2.6		7.4
	Nombre de grups	1		1
Coordinació	TORRES ROSELL, NURIA			
Departament/s	DRET PÚBLIC			
Distribució càrrega docent entre la classe presencial i el treball autònom de l'estudiant	15% presencial / 75% virtual			
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.			
Idioma/es d'impartició	90% castellà / 10% anglès			

Professor/a (s/es)	Adreça electrònica professor/a (s/es)	Crèdits impartits pel professorat	Horari de tutoria/lloc
PEREZ JIMENEZ, MARIA FATIMA	fatima@uma.es	2	
SALAT PAISAL, MARC	marc.salat@udl.cat	4	
TORRES ROSELL, NURIA	nuria.torres@urv.cat	4	

Objectius acadèmics de l'assignatura

- Contextualitzar la criminologia en el marc de les ciències penals i determinar el seu objecte d'estudi i el seu mètode de treball.
- Conèixer les principals teories que històricament han vingut a explicar les causes de la criminalitat i els postulats més recents en aquest àmbit.
- Analitzar alguns fenòmens criminals concrets per tal de conèixer-ne les causes i les possibles formes d'afrontar-los.
- Conèixer els sistemes de prevenció i de reacció al delicte.

Competències

CE2 Coneixement de les diferents perspectives d'abordatge del comportament antisocial
 CE3 Coneixement de la diferència entre comportament antisocial i amb rellevància juridicopenal
 CE12 Coneixement de les teories de la criminalitat
 CE13 Destresa en l'ús de mètodes d'investigació criminològic-empírics
 CG1 Correcció en l'expressió oral i escrita en el llenguatge tècnic
 CG3 Domini de les TIC
 CG4 Aptitud per aplicar els coneixements adquirits i capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (multidisciplinaris) dins la seva àrea d'estudi
 CG5 Capacitat per a integrar coneixements i enfrontar-se a la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, incompleta o limitada, inclogui reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis
 CG8 Respecte als drets fonamentals d'igualtat entre homes i dones, a la promoció dels drets humans i als valors propis d'una cultura de pau i valors democràtics

Continguts fonamentals de l'assignatura

TEMA 1: La criminalitat i el control social. L'objecte de la criminologia. Els protagonistes del delicte

TEMA 2: Tècniques d'investigació criminològica. Evolució de la delinqüència: fonts oficials i no oficials

TEMA 3: Teories criminològiques: El delicte com a elecció. L'escola clàssica i les doctrines de la prevenció general. Avaluació de les tesis de la dissuasió. El delicte com a elecció racional.

TEMA 4: Teories criminològiques: Les teories biològiques. Individu defectuós i predisposicions agressives. La

teoria del criminal nat, les biotipologies, l'herència. Les diferències individuals: edat, sexe, intel·ligència i personalitat.

TEMA 5: Teories criminològiques: Els factors socials. Anomia i tensió. Ecologia urbana i desorganització social. Teories de l'aprenentatge. L'associació diferencial. Subcultures i neutralització. Les teories de l'etiquetatge (labelling approach) i els models conflictuals. La criminologia crítica. Criminologia feminista.

TEMA 6: Teories criminològiques: Psicopatologia i imputabilitat. Mesures de seguretat i tractament. Especial consideració de les psicopaties

TEMA 7: La fenomenologia del delictes:

- 1. Criminalitat violenta: agressivitat, disposició individual i factors de context, predicció.
- 2. Delinqüència sexual: agressors i víctimes; models explicatius; agressions sexuals; abusos sexuals a menors; predicció i intervenció.
- 3. Violència en l'àmbit familiar i violència de gènere.
- 4. Delinqüència infantil i juvenil; evolució i elements diferencials; reincidència; particularitats del sistema penal de menors
- 5. Les drogues en la delinqüència: toxicomania; alcohol; la relació entre droga i delinqüència i la seva incidència en el sistema de justícia penal.
- 6. La delinqüència patrimonial i econòmica: furt i robatoris; defraudacions; prevenció.
- 7. La delinqüència organitzada: evolució; les associacions de tipus mafiós; el terrorisme; la resposta al crim organitzat en un entorn de globalització.

TEMA 8: Models de reacció i prevenció de la delinqüència:

- 1. El sistema penal: La policia: seguretat ciutadana i models policials; l'administració de justícia; el sistema penitenciari: empresonament, rehabilitació i tractament.
- 2. Prevenció de la delinqüència en el si d'un Estat democràtic i social de Dret

Eixos metodològics de l'assignatura

Les activitats formatives consistiran en sessions magistrals, conferències d'experts, estudi de materials, lectures orientades, resolució de casos.

Tant les sessions magistrals com les sessions d'experts s'efectuaran al llarg del primer mes del primer semestre, durant la realització de la part docent presencial. Finalitzada aquesta, seguint la corresponent temporalització, procedirà la realització d'activitats per part dels estudiants, com recensions i resolució de casos, per la qual cosa resultarà requisit previ l'estudi tant dels corresponents materials allò que la realització de les corresponents lectures dirigides.

La distribució de crèdits ECTS per activitats és la següent:

- Sessions presencials i conferències d'experts: 2,6
- Estudi de materials: 2,7
- Lectures dirigides: 2,1
- Recensions i resolució de casos: 2,6

Pla de desenvolupament de l'assignatura

- Sessions de docència entre el 8 a 11 de novembre de 2022.
- 4 activitats on line a realitzar entre novembre de 2022 i març de 2023.

Sistema d'avaluació

El sistema d'avaluació consistirà en el seguiment d'un sistema d'avaluació continuada. Aquest vindrà integrat per la realització de diverses activitats distribuïdes al llarg del primer semestre. Ja que es tracta d'un màster on la docència serà semipresencial, la primera de les activitats d'avaluació continuada consistirà en l'assistència a les

sessions presencials o via streaming i el seu convenient aprofitament, el que s'avaluarà al final de les sessions mitjançant una prova de conjunt, en que les qüestions relatives a aquesta matèria s'inclouran específicament.

En finalitzar les corresponents sessions presencials d'aquesta matèria, es presentarà un calendari d'activitats consistents en l'estudi dels materials que es facilitin. El grau de coneixement d'aquests materials s'avaluarà a través de diversos exercicis -recensions i resolució de casos- que es distribuïran periòdicament i que seran corregits pel professorat encarregat de la matèria. D'aquestes activitats s'obtindrà una qualificació que l'alumne haurà de validar mitjançant una prova escrita singular per a cada matèria.

La qualificació global de l'assignatura s'obtindrà, un cop superada la prova escrita sobre la docència rebuda (la qualificació serà d'apte o no apte), de la mitjana aritmètica de les qualificacions corresponents a cadascuna de les activitats on line que conformin l'assignatura. Per a poder superar l'avaluació serà necessari realitzar totes les activitats online.

Bibliografia i recursos d'informació

Bibliografia recomanada per al seguiment de l'assignatura

GARRIDO, V., REDONDO, S., Principios de Criminología, Valencia, 2013.

REDONDO, S., El origen de los delitos, Tirant lo Blanch, Valencia, 2015.

GARCIA- PABLOS DE MOLINA, A., Criminología. Una introducción a sus fundamentos teóricos. Tirant lo blanch. València. 2016.

GARCÍA PABLOS DE MOLINA, A. Tratado de Criminología. Tirant lo blanch. València, 2014.

MAGUIRE, MORGAN, REINER, The Oxford Handbook of Criminology, 6ª ed., 2016.

NEWBURN, T., Key Readings in Criminology, Willan, 2009.

Bibliografia complementaria seleccionada:

BARBERET, BARQUIN, Justicia penal siglo XXI, Granada, 2006.

BUENO ARÚS, Nociones de prevención del delito y tratamiento de la delincuencia, Madrid, 2008.

CID MOLINÉ, LARRAURI PIJOAN, Teorias criminológicas. Bosch. Barcelona. 2003.

GARLAND, D., The culture of Control, Crime and Social Order in Contemporary Society, 2001.

GARLAND, D., Crimen y castigo en la modernidad tardía, 2007.

GESLTHORPE, MORGAN, Handbook of Probation, Willan Publishing, 2007.

HERRERO HERRERO, C., Criminología: parte general y especial, Madrid, 2007.

REDONDO ILLESCAS, Manual para el tratamiento psicológico de los delincuentes, Madrid, 2007.

VILLACAMPA, TORRES, LUQUE, Penas alternativas a la prisión y reincidencia: un estudio empírico, Pamplona, 2006.

Recursos on line:

European Society of Criminology <http://www.esc-eurocrim.org/>

Sociedad Española de Investigación Criminológica <http://www.criminologia.net/index.html>

United Nations Office on Drugs and Crime <http://www.unodc.org/>

European Sourcebook on Crime and Criminal Justice Statistics <http://www3.unil.ch/wpmu/europeansourcebook/>

Revistes on line:

<http://euc.sagepub.com/> (European Journal of Criminology)

<http://criminet.ugr.es/recpc/> (Revista Electrónica de Ciencia Penal y Criminología)

<http://www.criminologia.net/reic.php> (Revista de la Sociedad Española de Investigación Criminológica)

<http://www.indret.com/es/> (InDret)

<http://dialnet.unirioja.es/servlet/revista?codigo=1145> (Revista de Derecho Penal y Criminología)